

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету ім. І. І. Мечникова

РІК ВИДАННЯ
ХХХVI
№ 9 (992)
13 БЕРЕЗНЯ
1970 р.

Ціна 2 коп.

ОЦІНКА ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Для перевірки знань студентів кафедра теоретичної фізики за- провадила так званий тестовий метод проведення іспитів та заліків.

Експериментальні дані свідчать, що цей метод в цілому позитивно впливає на якість учебного процесу.

Друкуємо в порядку обговорення статтю завідувача кафедри теоретичної фізики професора І. З. Фішера.

Під час останньої екзаменаційної сесії кафедра теоретичної фізики провела на фізичному факультеті експеримент по тестовій перевірці знань студентів. Ми розглядали його як частину загальної програми НОТ для студентів і викладачів і надавали йому великого значення.

До початку іспитів для викладачів було проведено декілька семінарських занять для ознайомлення і засвоєння методики тестової перевірки знань студентів. При обговоренні результатів екзаменаційної сесії експеримент було визнано кафедрою в цілому успішним, а нова методика — як така, що заслуговує впровадження в нашому університеті.

За новою методикою проводились заліки з курсів «Теоретична механіка» (другий курс, екзаменатор доцент Н. П. Коваленко) та «Термодинаміка і статистична фізика» (четвертий курс, екзаменатор професор І. З. Фішер). Студентам пропонувалось по чотири тести на запам'ятовування, відтворення і засвоєння програмного матеріалу. Відповіді подавались студентами в письмовому вигляді, а оцінки виставлялись по кількості набраних балів. В

окремих випадках студентам пропонувалось один-два додаткових усних питання. Формальні результати проведених заліків виявилися задовільними — процент успішності з обох курсів був на рівні загальнофакультетської успішності і дещо вище процента успішності на заліках з цих дисциплін рік тому.

В чому ж перевага тестового методу проведення заліків та іспитів? Перш за все — це велика об'єктивність в оцінці знань кожного студента в порівнянні з усним іспитом чи заліком. Всі студенти перебувають в абсолютно рівноправних умовах і оцінка, що виставляється, не залежить від ступеня втомлення екзаменатора, чи від його уважності. Отримання студентом випадкової оцінки практично уникається. Правильну ж відповідність між фактичними знаннями з усього курсу і оцінкою, що виставляється на основі невеликої кількості конкретних відповідей, можна забезпечити добре складеними тестами та їх кількістю.

Другою перевагою нового методу, особливо важливою в світлі вимог НОТ, є можливість прове-

дення будь-якого іспиту в чітко вказаний час його початку і кінця. При цьому тривалість іспиту не залежить від числа тих, кого екзаменують, не перевищує півтори-две години і попередньо встановлюється. Всім студентам добре відомі хвилювання, зв'язані з стомлюючим чеканням в коридорі своєї черги на усний іспит, а викладачам — важка праця приймання іспитів у групи кількістю 25—30 осіб в день. Такий іспит частенько триває 10—12 годин, а іноді й більше. В цих умовах і студентам, і викладачам важко бути врівноваженими протягом всього іспиту, що, звітливо, дуже важливо. При тестовому способі іспит проходить за короткий час в діловій і спокійній обстановці. Вже одна ця обставина примушує нас серйозно і уважно ставитись до можливостей і переваг тестового методу проведення іспитів і заліків.

Для успішного проведення тестового іспиту чи заліку дуже важливо правильно і уважно виконати всю попередню роботу по складанню тестів і їх розподілу по комплектах. Це велика і відповідальна робота. В ході іспитів ми виявили й деякі недоліки.

Але в цілому ми вважаємо наш експеримент вдалим, і будемо все-бічно впроваджувати нову методику перевірки знань студентів.

11 березня 1970 року на парткомі ОДУ було розглянуто питання про хід виконання соціалістичних зобов'язань, взятих на честь 100-річчя з дня народження В. І. Леніна партійними організаціями біологічного факультету та ректорату, а також про стан техніки безпеки і охорони праці в університеті.

З першого питання звітували секретарі парторганізації біологічного факультету і ректорату та Губський та Сергійчик.

Партком відзначив, що названі партійні організації провели велику роботу по вдосконаленню учебного процесу, підвищенню якості викладання, поліпшенню ідейно-виховної роботи серед студентів та викладачів.

Разом з тим партком вказав на ряд недоліків в організації виконання соціалістичних зобов'язань, взятих на честь 100-річчя з дня народження В. І. Леніна. Так, на біологічному факультеті ще недостатньо контролюється відвідування методологічного семінару, є упущення в ідейно-виховній і викладацькій роботі серед студентів.

Значні прогалини і в роботі партійної організації ректорату. Незадовільно проводяться ремонтні роботи, в гуртожитках та інші мають місце порушення санітарних вимог тощо.

Звіт з другого пункту порядку денного зробив старший інженер по техніці безпеки т. Волошацький. Відмітивши значну роботу по поліпшенню умов праці і техніки безпеки студентів та співробітників університету, партком виявив і серйозні недоліки у цій справі і здавав негайні його вправлення.

З обох питань партком прийняв рішення, спрямоване на поліпшення роботи партійних організацій біологічного факультету та ректорату, а також на дальнє вдосконалення техніки безпеки і умов праці в університеті.

ОГЛЯД ТАЛАНТІВ

Завтра закінчується традиційний огляд художньої самодіяльності факультетів університету, що триває чотири дні.

Цього разу він був присвячений 100-річчю з дня народження В. І. Леніна і носив урочистий, святковий характер.

Жюрі у складі представників ректорату, парткому та інших громадських організацій університету визначить переможців огляду. Потім відбудеться заключний концерт, на якому переможцям — колективам художньої самодіяльності буде вручено призи, а окремим виконавцям — грамоти та цінні подарунки.

Звіт про огляд художньої самодіяльності факультетів буде надруковано у наступному номері газети.

ВИВЧАТИ СПАДШИНУ ВОЖДЯ

Нешодавно на засіданні кафедри історії СРСР обговорювалось питання про вивчення ленінських творів в курсах вітчизняної історії.

З повідомленнями виступили всі викладачі кафедри. В обговоренні питання взяли участь комсо-

мольські активісти факультету. В результаті широкого і творчого обміну думками прийнято розгорнуте рішення, спрямоване на глибоке вивчення ленінської ідейної спадщини, використання для цього різних форм учбової і позааудиторної роботи.

кість студентів.

Можливо, було б доцільно ввести в учебний план факультативний курс «Основи пропагандистської роботи».

Т. БОЛГОВА

ШКОЛА ЛЕКТОРА—ПРОПАГАНДИСТА

З 1962 року в університеті працює школа лектора-пропагандиста. За цей час її закінчило близько 300 чоловік. Молоді спеціалісти стали не лише майстрами своєї професії, а й агітаторами, пропагандистами, організаторами культурно-освітньої роботи у своїх колективах, серед населення.

Слухачі школи — в основному студенти третіх-п'ятих курсів історичного та геолого-географічного факультетів — прослуховують лекції з питань зовнішньої і внутрішньої політики СРСР, з спеціальних дисциплін, навчаються майстерності виступів перед аудиторією. Всі, хто навчається в школі, проходять своєрідну практику: відвідують заняття політшкол і семінарів, виступають перед тру-

дящими з лекціями і доповідями, пів лектора є їх високий ідейно-теоретичний рівень, правдивість, доступність, зв'язок з життям, з практикою комуністичного будівництва, тов. Богуненко закликав випускників школи провадити активну пропагандистську роботу, побажав їм успіхів у цій почесній справі.

Вручення посвідчень про оволодіння громадською професією лектора пропагандиста відбудеться 17 квітня.

Отримавши дипломи і призначення, випускники університету зможуть брати активну участь у суспільно-політичному житті своїх трудових колективів.

У новому навчальному році бажано було б звернути більше уваги на навчання студентів оратор-

ському мистецтву. Крім того, до заняття у школі лектора-пропагандиста слід заливати більшу кіль-

На фото В. Решетникова: слухачі школи на останній лекції.

ДІЛОВА РОЗМОВА

ПОЗАВЧОРА в залі засідань зібрається партійний актив університету для обговорення Листа ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР, ВЦРПС і ЦК ВЛКСМ «Про поглиблення використання резервів виробництва і посилення режиму економії в народному господарстві».

Усе, про що говориться в Листі, — сказав у своєму виступі секретар партійного комітету університету професор **О. В. Сурилов**, — стосується і нашого колективу. Хоча ми й досягли за останній час певних успіхів в учбово-виховній та науковій роботі, проте у нас є чимало невикористаних резервів. Ще повільно впроваджуються прогресивні методи навчання, від чого знижується і успішність, і якість знань студентів. Особливу увагу професорсько-викладацькому колективу слід звернути на якість знань. Треба використовувати прогресивні форми навчання студентів, більше уваги приділяти організації колоквіумів та семінарських занять. Якраз у цьому в нас є недоліки — в народне господарство

йдуть не досить кваліфіковані спеціалісти. Оцінювати рівень успішності, очевидно, треба не лише балами, а й тією сумою знань, що їх отримав майбутній спеціаліст. Необхідно зміцнювати трудову дисципліну, максимально використовувати кожну хвилину робочого часу. У нас деякі викладачі можуть не вийти на роботу, або ж не дотримуватися розкладу заняття.

В університеті є ланки, які займаються лише науковими дослідженнями. Вони забезпечені необхідною матеріальною базою. Однак, чимало обладнання роками не використовується, старіє.

Проректор по господарській частині **I. С. Горб** зупинився на раціональному використанні інвентаря, обладнання, назвав лабораторії, де інвентар лежить без діла і псуються. Це стосується, зокрема, проблемної лабораторії № 2.

Тов. Горб наводить приклади марнотратства при користуванні електроенергією. Як результат, університет виплачує щомісяця за користування електроенергією 6 тисяч 200 карбованців.

Слід звернути особливу увагу, — зазначає тов. Горб, — на зберігання інвентаря у гуртожитках. У грудні для кімнати відпочинку № 1 було закуплено інвентар на суму 168 карбованців. Пройшло небагато часу, а він уже зіпсувався. Користуватись ним більше не можна. Треба суворіше запитувати з винних за зберігання соціалістичної власності.

— Кожен рядок Листа ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР, ВЦРПС і ЦК ВЛКСМ стосується і нас, — сказав директор учбово-експериментальних майстерень **I. Ф. Черемних**. У минулому році працівники майстерень виготовили обладнання для організації наукових робіт та учбового процесу на суму 152 тисячі карбованців. Це добре. Та часто якість робіт не відповідає вимогам, тому деяке обладнання швидко виходить з ладу.

Проректор по науковій роботі професор **В. О. Федосеєв** присвятив свій виступ питанням ефективності наукових розробок, чіткій організації праці всіх підрозділів наукової частини університету. Тов. Федосеєв навів приклади несумісного ставлення до своїх обов'язків з боку деяких вчених.

— Нічого гріха таїти, — зауважив декан біологічного факультету **Ф. С. Замбріборщ**, — що у

нас повільно зростає продуктивність праці, особливо в галузі наукових досліджень. Деякі теми розробляються по 3–5 років, і ще й до того вони малоактуальні.

Виконуючий обов'язки ректора університету професор **О. В. Богатський** підкреслив актуальність Листа ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР, ВЦРПС і ЦК ВЛКСМ та наголосив на необхідності широкого його обговорення в колективах всіх підрозділів вузу.

На досягнутих успіхах ми не повинні зупинятися. Та й вони ще не дають нам права говорити про тенденцію поліпшення учбово-виховної роботи, наукових досліджень. Критерієм роботи професорсько-викладацького складу буде в значній мірі літня екзаменаційна сесія, що виявить успішність студентів, а далі — зимова сесія 1970/1971 навчального року.

Необхідно всіляко поширювати все позитивне, що з'являється на факультетах, в лабораторіях. Цікава робота ведеться на механіко-математичному факультеті з питань перспективного планування роботи, розвитку факультету. Тут створена механічна лабораторія. Треба багато уваги приділяти вдосконаленню учбових планів. Цікаві пропозиції щодо цього є на фізичному та хімічному факультетах, де, перш за все, планують поліпшити роботу з студентами перших курсів.

Тов. Богатський **О. В.** наголосив на значимості наукових розробок для народного господарства країни. Він підкреслив, що економічний ефект впровадження наукових досліджень у виробництво є низький. В цьому упущення науко-дослідних установ, кафедр, проблемних лабораторій.

Про досягнення в галузі наукової роботи ми будемо судити не за кількістю розроблених тем, а по тому, скільки наукових досліджень впроваджено на заводах, фабриках, у цехах, яку економічну вигоду дало це впровадження державі.

В обговоренному питанні виступили також директор інституту фізики професор **A. Ю. Глауберман**, професор кафедри фізичної електроніки **В. О. Пріснов**.

З заключним словом виступив секретар парткому професор **О. В. Сурилов**.

Учасники зборів одноголосно схвалили Лист ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР, ВЦРПС і ЦК ВЛКСМ і розробили заходи по дальшому вдосконаленню роботи усіх ланок університету.

Бережемо традиції батьків

Вже декілька років працює клуб «Шляхи батьків». Він провадить велику роботу з військово-патріотичного виховання студентства.

За три з лишком років клуб організував чимало зустрічей з ветеранами комсомолу, Героями Радянського Союзу і Героями Соціалістичної Праці, громадянської та Великої Вітчизняної воєн.

В цікавих бесідах студенти ще і ще раз переконувалися у величині радянської людини, в непохитності і мужності її і в суворі дні війни, і в мирні дні. Хвилюючою була зустріч з учасниками Великої Вітчизняної війни тов. Прийманченко та генералом М. Галаєм. Клуб організовував цікаві вечо-

ри, диспути, присвячені подвигам радянського народу.

При клубі створена науково-пропагандистська секція. Члени її працюють над питаннями історії нашої країни і міста, виступають з лекціями перед трудящими.

Дуже багато прихильників туристської секції клубу.

Корисних справ на рахунку клубу чимало. У ці передовільні дні студенти зустрічаються з старими більшовиками, учасниками громадянської та Вітчизняної воєн, з ветеранами праці, радяться з ними. Молодь вчиться на минулому, щоб творити майбутнє.

М. ГАЛЕВА.

Таня Кувирченко — студентка четвертого курсу механіко-математичного факультету групи обчислювачів, активістка, яка вміє поєднати добре та відмінне навчання з громадськими справами. Вона — член комсомольського бюро факультету. І тут про неї можна почути найкращі відгуки Таня — комсорг першого курсу Вона передає свій досвід роботи молодшим товаришам, тим, хто залишився після них, старшокурсників. І з своїми нелегкими обов'язками вона справляється непогано.

Фото В. ШИШІНА.

СИСТЕМА І НАПОЛЕГЛИВІСТЬ

Багато є чинників, від яких залежить успіх навчання. І серед них один з найважливіших — самостійна робота студентів.

Зараз вже є чимало соціологічних і педагогічних досліджень, з яких випливають конкретні обґрунтування певних аспектів організації самостійної роботи студентів. Наприклад, підтверджено, що якість знань перевбуває у повній залежності від систематичності та самостійності роботи.

Нами проводився такий дослід. Студентам другого курсу біологічного факультету було запропоновано, в порядку експеримента, сурово дотримуватися щоденної чотирьохгодинної норми часу на виконання обов'язкових домашніх робіт. Дослід тривав один навчальний рік. Потік студентів склався з 70 осіб. Облік проходив з допомогою хронокарт.

За наслідками цього досліду студентів поділили на три групи. До першої ввійшли ті студенти, які працювали систематично протягом року. Іх було 40 процентів. Другу групу склали студенти, що середно норму годин витримали, але працювали на початку семестру 1–2 години в день, а потім 3–4 і під кінець семестра 4–5 годин. Таких було 50 процентів.

До третьої групи ввійшли студенти, які з досліду вибули, не зумівши себе організувати. Цих було десять процентів.

Коли ми порівняли наслідки обох екзаменаційних сесій, то виявилось, що всі відмінники і частина студентів з оцінками «від-

мінно» та «добре» ввійшли до першої групи.

Всі, хто дістав нездовільні оцінки, потрапили у третю групу.

Але успішність залежить не лише від систематичності занять. Слід оволодівати методикою роботи з книгою. Наведемо такий приклад. Нам довелось перевірити знання праці **К. Маркса** і **Ф. Енгельса** «Маніфест Комуністичної партії» студентами першого курсу історичного факультету. Виявiloся, що вільно відтворили конспекти і дістали добре оцінки лише 12 осіб, решта 33 студенти відповідали погано.

Це, насамперед, тому, що більшість першокурсників ще не оволоділи важливим методом учбової праці — конспектуванням першоджерел. Конспектувати слід головне, суттєве, те, що усвідомлене. Безсистемно виписувати з книги у свій зошит неопрацьовані як слід матеріал не потрібно, бо це не дає ніякої користі.

Успіх самостійної роботи студента залежить і від факультетського розкладу занять. Досвід свідчить, що кількість семінарів чи практичних занять, що вимагають детальної підготовки, не може перевищувати трохи на тиждень. Крім того, важливо проводити їх не щодня, а чрез день.

Варто було б подумати про те, щоб скоротити кількість годин на обов'язкові заняття і за рахунок цього виділити, хоч би на старших курсах, один день на тиждень для самостійної роботи студентів.

І. КОБИЛЯЦЬКИЙ, доцент кафедри педагогіки.

Лекції для колгоспників

Нещодавно група викладачів біологічного факультету, члени товариства «Знання», провели день науки на тему «Біологія на допомогу сільському господарству» в колгоспах Саратського району. Було прочитано п'ять лекцій.

Доцент **Л. Ф. Назаренко** в Будинку культури колгоспу «Рассвет» с. Михайлівка прочитав лекцію «В. І. Ленін і охорона природи», а доцент **Л. А. Шапошникова** в колгоспі «Дружба» с. Зоря розповіла про дикоростучі кормові трави та їх використання. На лекції в колгоспі «Дружба» були при-

сутні агрономи, бригадири та ланкові колгоспу.

Доцент **В. Д. Севаст'янов** в колгоспі «Шлях Леніна» с. Сергіївка прочитав учителям та учням школи лекцію «Нове в ембріології людини», а доцент **П. Н. Венгрежановський** в с. Платіївка познайомив колгоспників з біологічною роллю вітамінів.

Лекції викликали живий інтерес у слухачів. На всі питання лектори дали вичерпні відповіді. Слухачі висловили свою подяку викладачам за цікаві та важливі доповіді.

В період діяльності редакції «Искри» і підготовки до II з'їзду РСДРП В. І. Ленін посилив зв'язки з іскрівцями Одеси. Регулярне листування з ними вела Н. К. Крупська. Під керівництвом В. І. Леніна, направленим в Одесу Р. С. Землячка і Д. І. Ульянів разом з К. О. Левицким, М. Д. Овчаренком, А. В. Трофимовим, Е. П. Матлаховим, І. А. Авдеєвим та іншими місцевими іскрівцями, добились розгрому спортузістів «економістів», закрили Одеський комітет на твердих позиціях «Искри», завершили підготовку до II з'їзду партії і обрали делегатом його Р. С. Землячу.

В період важкої кризи в РСДРП, тобто між II і III з'їздами партії, завдяки В. І. Леніну Одеська партійна організація стала фортецею більшовизму на півдні України. Посланці Ілліча

I. X. Лалалянц, В. В. Воровиції, яку тепер представляє Лескій, а також місцеві іскрівці К. О. Левицький, М. Д. Овчаренко та прибулі до міста М. О. Скрипник, Л. М. Кніпович та інші створили на базі Одеського більшовицького комітету Південне бюро ЦК РСДРП, яке провело

В. І. Леніна очолило безпосередню організацію і проведення III з'їзду РСДРП. На початку лютого 1905 року воно видало «Повідомлення про скликання III партійного з'їзду».

Якраз в цей час більшовики Одеси звернулись до Володимира

організації. У своєму листі вона писала: «Шановні товариши!.. Ось офіційний мандат: «Одеський комітет на зборах 20.IV.05 р. (точніше 20 березня 1905 р. — С. М.) обрав своїм делегатом на III партійний з'їзд товариша Леніна, якому і передає свій мандат».

Делегатом з'їзу з дорадчим голосом Одеський комітет РСДРП обрав М. О. Скрипника. Більшовики виконали пораду В. І. Леніна і звернулись до з'їзу з проханням «допустити на з'їзд з дорадчим голосом ще одного делегата від Одеського комітету, а саме тов. Щура (М. О. Скрипника — С. М.), як члена Одеського комітету, хорошо знайомого з периферією».

III з'їзд РСДРП вирішив питання про тактику більшовиків у революції 1905—1907 рр., про збройне повстання, про тимчасовий уряд, організаційні питання та багато інших. В. І. Ленін на з'їзді представляв більшовиків Одеси, революційну Одещину.

С. К. МЕЛЬНИК, професор.

ДЕЛЕГАТ БІЛЬШОВИКІВ ОДЕСИ

велику роботу по підготовці III з'їзду партії. Ним керував Володимир Ілліч Ленін. Неодноразові спроби меншовиків, особливо Мартова, захопити Одеський комітет у свої руки, закінчились повною поразкою. Більшовики відповіли їм так: «Одеський комітет стоїть якраз на тій самій політичній по-

го: боротьба з дезорганізаторами... Це єдиний порятунок». З ініціативи Південного бюро ЦК була проведена конференція південних комітетів більшості, а за її прикладом — північна і кавказька. У вересні 1904 року вони створили Бюро Комітетів Більшості, яке під керівництвом

Ілліча за порадою, кого обрати делегатами з'їзу. 25 березня 1905 року В. І. Ленін написав відповідь Одеському комітетові і радив обрати делегатами В. Воровського і Д. Новомирського — одного з них з дорадчим голосом. Миколаївський комітет взяв на себе ініціативу обрати делегатом з'їзу В. І. Леніна. Позитивне рішення про обрання делегатом з'їзу В. Воровського прийняв Одеський комітет.

27 квітня 1905 року Л. М. Кніпович на ім'я редакції газети «Вперед» вислава В. І. Леніну мандат делегата III з'їзу РСДРП від Одеської партійної

ЛЕНІНСЬКІЙ СТИПЕНДІАТ

На історичному факультеті Олександра Некрасова знають з часу заражування його до університету. Тоді йому зауважили: «Дуже важко тобі буде, хлопче...». Дійсно, йому було нелегко, адже він до університету прийшов вже людиною з дев'ятирічним стажем роботи на підприємстві, з армійською службою за плечима, де екстерном склав іспити за 10-й клас, з усвідомленням поглядом на життя.

Саші доводилось сидіти за підручниками довше, ніж комусь іншому з його однокурсників. Часто втомлювався, іноді впадав у розpac.

А тепер третіокурсник Саша Некрасов — Ленінський стипендіат. Йому дали цю стипендію як кращому з кращих, хто є зразком у поведінці, навчанні, громадській роботі.

Але і сьогодні Саша такий же наполегливий у навчанні, так само систематично працює, вимогливо ставиться до себе, як і на перших порах. Вимогливість у нього не задля примхи, не для того, щоб здаватися кращим. Вона стала принципом, моральним еталоном в його житті.

Однокурсники згадують такий випадок. Під час сільськогосподарських робіт Сашко сам для себе встановлював норми, перевинуючи їх в чотири рази. Бувало всі вже йдуть додому, виконавши норму, а він не поспішає. Йшов з поля останнім.

Так робив і в Тюмені, так працює щодня. Всі вечори проводить у читальному залі, а два дні на тиждень відвідує курси іноземних мов. Старанно вчить англійську. Він там у групі один не вивчав її до цього.

Олександр дуже скромний. І скромний не від зайвої сором'язливості, а від вимогливого ставлення до себе.

— Навіщо? Кращі від мене є, — відповів на прохання дати інтерв'ю. Але дещо він все-таки сказав.

— Чому обрав історичний факультет? Любив суспільні науки, історію.

— Який твір В. І. Леніна готовили до заліку? Чому?

— «Чергові завдання Радянської влади». Це, по-моєму, найцікавіший твір з економічного питання.

— Мій ідеал сучасної людини? Головний герой фільму «Твій сучасник».

— Мета у житті? Закінчити університет.

Відповіді лаконічні, малослівні. Відповіді людини, яка знає про зуміє життя. Л. БЕЛОЗЬОРОВА.

Репродукція В. Решетникова з картини П. Васильєва «В. І. Ленін у бібліотеці працює над книгою „Матеріалізм і емпіріокритицизм“».

ЯК ТРЕБА ПРАЦЮВАТИ

«ПАМ'ЯТКА-ПРАВИЛА», ЯКА БУЛА ВІВІШЕНА У ПРИЙМАЛЬНІ В. І. ЛЕНИНА У РАДНАРКОМІ В ПЕРШІ РОКИ РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ

МИ ПРОВОДИМО НА РОБОТІ КРАЩУ ЧАСТИНУ СВОГО ЖИТТЯ. ТРЕБА Ж НАВЧИТИСЯ ПРАЦЮВАТИ ТАК, ЩОБ РОБОТА БУЛА ЛЕГКОЮ І ЩОБ ВОНА БУЛА ПОСТИНОЮ ЖИТТЕВОЮ ШКОЛОЮ.

Володимир Ілліч Ленін був великим працелюбом. Йому притаманне було почуття обов'язку, вміння організувати свій робочий час так, щоб кожна мить була підпорядкована справі, щоб кожне робоче зусилля було найрезультативнішим, приносило якомога більше користі людям. Одним з свідчень тієї великої уваги, яку Володимир Ілліч Ленін приділяв науковій організації праці, є пам'ятка-правила «Як треба працювати», яка була вивішена у приймальній В. І. Леніна у Раднаркомі в перші роки Радянської влади.

Перш, ніж братися за роботу, треба всю її продумати, продумати так, щоб у голові остаточно склалася модель готової роботи і весь порядок трудових прийомів. Якщо все до кінця продумати неможливо, то продумати головні віхи, а перші частини роботи продумати досконально.

Неохайній працівник не турбуеться про те, щоб точно врахувати все, що потрібно йому для роботи. Треба створити у собі навичку зразу ж зробити точне урахування всього інструменту і всіх пристосувань, навіть дрібних.

Культурного працівника від некультурного тим можна відрізнити, що у першого завжди все під рукою.

На робочому місці (верстат, стіл, підлога, земля) не повинно бути нічого зайвого, щоб даремно не метушитися і не шукати потрібного.

Якщо важливо, щоб все було підготовлено для роботи, також важливо, щоб не було зовсім нічого зайвого.

Кращий засіб запобігти неуважності у роботі — це мати все необхідне для праці у точно встановленому порядку. Кожен повинен проробити такий дослід. Прирати все зайве, розпланувати своє робоче місце, розклести інструменти в певному порядку і накреслити план свого місця. Ви побачите — це справжня робоча наука.

За роботу піколи не треба братися круто, відразу, не зриватися з місця, а входити в роботу поступово. Голова і тіло потім самі розійдуться і запрапоють, а якщо прийнятися відразу, скоро і себе, як кажуть, заріжеш, і роботу «засічеш».

Робочою культурою зв'ється витримка, вміння розподілити і провести роботу трудовим темпом.

Ми б радили тому, хто прочитає ці рядки, зробити дослід: з ранку полегеньку розігнати свою

трудову швидкість, тихо-тихо, поступово входячи в роботу, але, дійшовши до певної швидкості, цю швидкість продержати весь день. Це буде справжня трудова культура перемога, яку може одержати робітник, не користуючись ніякими складними інструментами, книгами чи лекціями.

По ходу роботи іноді треба посилено налягти. У такому випадку не треба прискорювати темп відразу, а спочатку пристосуватися: треба все тіло і розум настроїти, треба, так би мовити, зарадитися: далі — злегка спробувати, намагати потрібну силу і уже після цього налягти.

Треба робити так, щоб у вас панував мирний настрій, щоб на душі не було нічого особливо тривожного, навіть навпаки: якщо у вас на душі порівняно неспокійно, то ви спокійно, витримано працею відразу ж дасте своєму настрою мирний характер,

і тоді робота піде набагато краще. Під час роботи треба неодмінно відпочивати. У важкій роботі відпочивати треба частіше і по можливості сидіти, в легкій роботі — відпочинки рідші, однак рівномірні.

Навіть на початку роботи, коли немає повної потреби у відпочинку, треба все-таки намагатися робити хоч невеличку перерву. Це відразу створює таку приладку, що людина впорається з будь-якою роботою протягом цілого дня.

Якщо ж зробити так, що відпочинки, потім попрацювати, потім відпочинки дуже багато, то цим самим ми себе розбещуємо і роботу псуємо.

Під час самої роботи не треба їсти, пити чай, пити у крайньому випадку тільки для вагомування спраги, не треба палити, краще палити в робочу перерву, ніж під час самої роботи.

Якщо робота не йде, то не треба гарячкувати, а краще зробити перерву, одуматися, і взявшись знову за таки повільно, навіть навмисно уповільнювати, щоб себе витримати.

При невдачі не слід втрачати самовладання, треба взяти себе в руки, і якщо була невдача, то слід робити так: взяти і цілком спокійно зробити короткий перервичок, а згодом, гарненько подумавши, братися за роботу знову. Звичайно у таких випадках

буває так: людина, зіпсувавши яку-небудь річ, як шалена, кидиться, зривається з місця і згоряє.

Під час роботи треба не моргнути. Зате іншим разом, коли робота буде вкрай зіпсована, не доведеться її від чужих очей ховати і страждати так, як страждають висічки. Справжній гордий працівник обов'язково повинен бути стриманим. А у нас нерідко маленький успіх відразу виноситься на вулицю: про це розпочинають писати і стрекоти, а через тиждень все вже стихло.

У роботі у нас часто недостатня увага. Ми часто відривамося для інших справ, а треба себе до роботи прикувати, ні за що інше не хапатися. А між іншим, дехто працює так: поробить, а потім побіжить за чим-небудь, і часто наїде за тим, що зовсім не потрібно. І що з цього виходить? І виходить те, що збулися робочого настрою, відразу багато про що напівзабули в роботі, розладили її, себе виключили, і, звичайно, багато втратили.

Ми грішими тим, що в один і той же час хапаємося за тисячі різних справ, і жодної справи до кінця не доводимо і жодної як слід не виконуємо. Правило таке: товти в одне місце твердо, постійно, без відриву, до повної перемоги.

Є дуже погана звичка: після виконання роботи відразу ж її показувати; ось тут треба обов'язково «вітримати», так би мовити, звикнути до успіху, зім'яти своє задоволення, зробити його внутрішнім, а то іншим разом на випадок невдачі буде «отруєння».

Ви прийшли на роботу: верстат заіржавів, інструмент завалено, його не знайдеш. Як це вплине на працівника? Та ось як: йому захочеться плюнути

Нація і мова

Нешодавно в Інституті мовознавства імені О. О. Потебні АН УРСР відбулася науково-теоретична конференція, присвячена 100-річчю з дня народження Володимира Ілліча Леніна. На цій конференції з доповідю «Нація і мова» виступив член-кореспондент АН СРСР, професор Ф. П. Філін. Доповідь ця становить чималий інтерес і для університетської громадськості. Друкуємо тези цієї доповіді.

1. У марксистсько-ленінській концепції наші важливі місце посідає наукове визначення нації, її характерних ознак, її становлення і розвиток, її майбутнє. Визначивши історичні умови виникнення і розвитку нації, В. І. Ленін назвав і істотні ознаки нації як соціально-етнічної спільноти людей. Грунтуючись на працях класиків марксизму-ленінізму

І. В. Сталін дав синтезоване визначення нації, яке стало загальновизнаним серед марксистів. У тривалій дискусії про нації, що розгорнулася на сторінках журналу «Вопросы истории», це визначення повністю зберегло свою силу, хоча в своїх окремих деталях її піддавалось критиці з боку окремих авторів.

2. Мова — найочевидніша ознака нації. Кожна нація обов'язково має свою мову незалежно від того, чи належить ця мова тільки її одній, чи декільком націям. У тих випадках, коли одна мова обслуговує декілька націй, загальним правилом є тенденція розвитку двох чи декількох варіантів цієї мови, властивих одній нації. Іншими словами, історія нації за будь-яких випадків приводить зрештою до створення національних мовних своєрідностей. У той же час за певних історичних умов

деякі нації можуть бути двомовними, однак за двомовності рідна мова завжди визначає специфіку нації. Власне різномовних націй не існує.

3. Крім відмінності однієї нації від іншої за мовою чи за варіантом, спільного для двох чи декількох націй, існує ще відмінність національної мови від її власного донаціонального стану. Твердження деяких скептично настроєних мовознавців, що ніби-то такої відмінності нема, і, значить, саме поняття «національна мова» є зловживанням, науково необґрунтоване і не відповідає історії мов. Відмінність національного періоду в розвитку мов від її донаціонального стану полягає передусім у серйозній зміні суспільних функцій мови в епоху розвитку нації, в результаті чого виникає полуфункциональність літературного розвитку мови, стандар-

тизованистю її норм і нова високорозвинута стилістична система, змінюється становище місцевих і соціальних діалектів. Ці зміни тягнуть за собою і зміни в самій структурі мови.

4. Національна мова, на відміну від мови народності, становить із себе складне об'єднання одної для всієї нації унормованої багатофункціональної літературної мови з нестандартизованими усними різновидами мовлення, причому вирішальною, провідною, складовою частиною цього об'єднання є літературна мова.

5. У багатонаціональній соціалістичній державі поряд із справжнім розв'язком нації та їх мов відбувається також і процес зближення націй, складається єдине соціалістичне суспільство. Двомовність і багатомовність набувають нового змісту, в основі якого лежить повна добровільність у користуванні мовами, яка відповідає ленінській національній політиці.

ДОГОВІР ПІДПИСАНО

Нешодавно комітет комсомолу зустрівав давніх друзів з Угорської Народної Республіки — секретаря виконкому КІСа Сегедського університету ім. Йожефа Аттіла Й. Немета та члена цього виконкому Д. Фабіона.

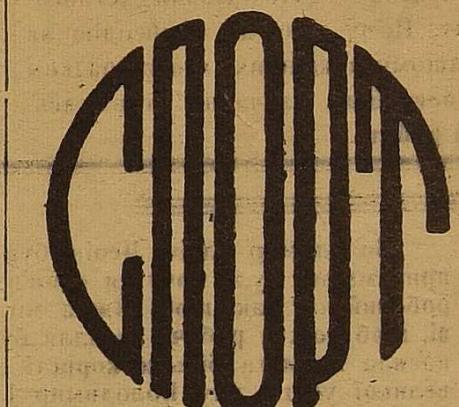
Дружні стосунки між нашими університетами існують вже чотири роки. Стало традицією під час кожних канікул обмінюватися студентськими будівельними загонами. Ця форма контактів допомагає глибше знайомитися з досягненнями обох країн у народному господарстві, з досвідом роботи молодіжних організацій, з культурою і побутом народів.

Гости ознайомилися з навчанням та побутом студентів, відвідали училищі, кабінети та лабораторії, побували в Театрі музичної комедії, Археологічному музеї, в Одеському порту.

Між виконкомом КІСа та комітетом комсомолу нашого університету підписано договір про обмін студентськими будівельними загонами влітку 1970 року. Згідно з договором такі загони проводять з 6 по 26 липня, а відпочивати студенти будуть до 2 серпня.

Хвилюючим було прощання з угорськими друзями. На вокзалі даруємо їм квіти, сувеніри, обмінююмось рукостисканнями. Уже з вагона Й. Немет говорить: «До скорої зустрічі в Сегеді!»

Володимир МАТКОВСЬКИЙ,
заступник секретаря
комітету комсомолу.

ЗМАГАННЯ СТРІЛЬЦІВ

Протягом п'яти днів проходило зональне змагання з кульової стрільби. В ньому брали участь сім вузів Одеси і спортсмени Запоріжжя та Хмельницького.

В складі нашої команди було 12 осіб. Вдало виступили студентки Г. Бакшунь (Юридичний факультет) та Г. Бакман (Фізичний факультет). Вони вибили з пістолета з 300 можливих по 235 очок. Студентка Н. Мішіна (Фізичний факультет) вибила з 600 можливих 540 очок.

Університетська команда зайняла в цих змаганнях четверте місце.

В середині березня розпочнеться першість університету з стрільби. В програмі — стріляння з гвинтівки і пістолета для чоловіків і жінок.

А. ЛУПОЛОВЕР.

тизованистю її норм і нова високорозвинута стилістична система,

змінюється становище місцевих і

соціальних діалектів. Ці зміни

тягнуть за собою і зміни в самій

структурі мови.

тизованистю її норм і нова високорозвинута стилістична система,

змінюється становище місцевих і

соціальних діалектів. Ці зміни

тягнуть за собою і зміни в самій

структурі мови.

тизованистю її норм і нова високорозвинута стилістична система,

змінюється становище місцевих і

соціальних діалектів. Ці зміни

тягнуть за собою і зміни в самій

структурі мови.

тизованистю її норм і нова високорозвинута стилістична система,

змінюється становище місцевих і

соціальних діалектів. Ці зміни

тягнуть за собою і зміни в самій

структурі мови.

тизованистю її норм і нова високорозвинута стилістична система,

змінюється становище місцевих і

соціальних діалектів. Ці зміни

тягнуть за собою і зміни в самій

структурі мови.

тизованистю її норм і нова високорозвинута стилістична система,

змінюється становище місцевих і

соціальних діалектів. Ці зміни

тягнуть за собою і зміни в самій

структурі мови.

тизованистю її норм і нова високорозвинута стилістична система,

змінюється становище місцевих і

соціальних діалектів. Ці зміни

тягнуть за собою і зміни в самій

структурі мови.

тизованистю її норм і нова високорозвинута стилістична система,

змінюється становище місцевих і

соціальних діалектів. Ці зміни

тягнуть за собою і зміни в самій

структурі мови.

тизованистю її норм і нова високорозвинута стилістична система,

змінюється становище місцевих і

соціальних діалектів. Ці зміни

тягнуть за собою і зміни в самій

структурі мови.

тизованистю її норм і нова високорозвинута стилістична система,

змінюється становище місцевих і

соціальних діалектів. Ці зміни

тягнуть за собою і зміни в самій

структурі мови.

тизованистю її норм і нова високорозвинута стилістична система,

змінюється становище місцевих і

соціальних діалектів. Ці зміни

тягнуть за собою і зміни в самій

структурі мови.

тизованистю її норм і нова високорозвинута стилістична система,

змінюється становище місцевих і

соціальних діалектів. Ці зміни

тягнуть за собою і зміни в самій

структурі мови.

тизованистю її норм і нова високорозвинута стилістична система,

змінюється становище місцевих і

соціальних діалектів. Ці зміни

тягнуть за собою і зміни в самій

структурі мови.

тизованистю її норм і нова високорозвинута стилістична система,

змінюється становище місцевих і

соціальних діалектів. Ці зміни

тягнуть за собою і зміни в самій

структурі мови.

тизованистю її норм і нова високорозвинута стилістична система,

змінюється становище місцевих і

соціальних діалектів. Ці зміни

тягнуть за собою і зміни в самій

структурі мови.

тизованистю її норм і нова високорозвинута стилістична система,

змінюється становище місцевих і

соціальних діалектів. Ці зміни

тягнуть за собою і зміни в самій

структурі мови.

тизованистю її норм і нова високорозвинута стилістична система,

змінюється становище місцевих і

соціальних діалектів. Ці зміни

тягнуть за собою і зміни в самій

структурі мови.

тизованистю її норм і нова високорозвинута стилістична система,

змінюється становище місцевих і

соціальних діалектів. Ці зміни

тягнуть за собою і зміни в самій

структурі мови.

ти